

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут фізико-технічних і комп'ютерних наук

(назва інституту/факультету)

Кафедра комп'ютерних систем та мереж

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

OK18 Комп'ютерна логіка. ЧЗ. Теорія інформації та кодування

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

Обов'язкова

(обов'язкова чи вибіркова)

Освітньо-професійні програми – “Комп'ютерна інженерія”;

“Програмування мобільних і вбудованих комп'ютерних систем

та засобів Інтернету речей”

Спеціальність 123 – Комп'ютерна інженерія

(шифр і назва спеціальності)

Галузь знань 12 – Інформаційні технології

(шифр і назва галузі знань)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Навчально-науковий інститут фізико-технічних і комп'ютерних наук

(назва факультету / інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання – українська

(мова, на якій читається дисципліна)

Кількість кредитів: 4

Форми навчальної діяльності: лекції, лабораторні і практичні роботи, самостійна робота

Форма підсумкового контролю: іспит

Розробники: Воробець Георгій Іванович, доцент кафедри КСМ, кандидат фіз.-мат. наук

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <https://csn.chnu.edu.ua/>,
<https://csn.chnu.edu.ua/employees/vorobets-georgij-ivanovych/>

Контактний тел. +(38) 067 372 45 87, +(38) 0372 50 94 32 – Воробець Г.І.

E-mail: g.vorobets@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1270>

Консультації *on- або off-line: згідно з розкладом 1 раз/2 години на тиждень*

1. Анотація дисципліни

Курс «Теорія інформації та кодування» є заключною частиною комп'ютерної логіки і надає здобувачам компетентності у вигляді знань і практичних навичок щодо опису і узагальненого математичного підходу з кількісної оцінки сутності «інформація» незалежно від природи об'єктів і процесів до яких дана сутність стосується. Описуються методи і підходи ефективного кодування і компресії цифрових повідомлень, їх захисту в каналах передачі інформації. Його наявність у навчальному плані дозволяє у процесі підготовки бакалаврів надати їм знання і практичні навички необхідні для інших прикладних курсів комп'ютерної інженерії та для виконання випускних кваліфікаційних робіт і майбутньої професійної діяльності.

2. Мета навчальної дисципліни: освоєння студентами тенденцій розвитку науки та техніки в області теорії представлення збору та захисту інформації; методів первинного та завадозахисного кодування даних; підвищення надійності і достовірності передачі інформації в каналах зв'язку.

Завдання – ознайомлення з основними поняттями: інформація, повідомлення, ентропія джерела інформації, кількісна міра інформації, кодування, завадостійкість, достовірність коду, методи отримання, обробки, перетворення, збереження інформації в каналах зв'язку; вивчення типових алгоритмів і методів первинного і завадозахисного кодування, компресії (ущільнення) даних, їх параметрів і характеристик, загальних принципів побудови надійних каналів передачі даних, їх функціонування, призначення і використання та ознайомлення з методами їх аналізу, синтезу і корекції; ознайомлення з сучасними рішеннями в області автоматизації обробки інформаційних повідомлень і кодів, а також з особливостями використання комп'ютерних засобів для виконання вказаних завдань. Формування у студентів спроможності подальшого самостійного засвоєння знань та вмій, розвиток пізнавального хисту, освоєння раціональних прийомів оволодіння знаннями.

3. Пререквізити. Для коректного розуміння і засвоєння матеріалу даного курсу слухачі повинні попередньо пройти курси з: математики, фізики, комп'ютерної арифметики, числових методів комп'ютерної інженерії, сигналів і спектрів детермінованих і випадкових процесів, прикладної теорії цифрових автоматів. Результати навчання за цим курсом потрібні при вивченні дисципліни «Комп'ютерні мережі», інших дисциплін вибіркової компоненти, що стосуються передачі даних, а також при виконанні дипломного проекту.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

4.1. Знати: основні поняття теорії інформації та кодування повідомлень, методи і засоби передачі інформації; особливості кодування повідомлень для забезпечення достовірності передачі інформації шляхом виявлення та виправлення помилок у прийнятих кодових послідовностях; методи стиснення інформації.

4.2. Вміти: виконати кодування інформаційних повідомлень, використовуючи типові методи побудови завадозахисних кодів (РС, БЧХ, Хемінга, та ін.); виконати виявлення та виправлення помилок в інформаційних повідомленнях за допомогою відомих кодів в умовах перевірки достовірності передачі кодованих повідомлень.

4.3. Набути компетентностей:

ЗК - загальних

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК8. Здатність працювати в команді.

ФК – фахових(спеціальних)

- ФК2. Здатність використовувати сучасні методи і мови програмування для розроблення алгоритмічного та програмного забезпечення.
- ФК4. Здатність забезпечувати захист інформації, що обробляється в комп'ютерних та кіберфізичних системах та мережах з метою реалізації встановленої політики інформаційної безпеки.
- ФК13. Здатність вирішувати проблеми у галузі комп'ютерних та інформаційних технологій, визначати обмеження цих технологій.
- ФК15. Здатність аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати, обґрунтовувати та захищати прийняті рішення.¹
- ФК16. Здатність застосовувати технології комп'ютерних систем і мереж, дискретної обробки інформації та числових методів для реалізації інформаційно-вимірювальних систем і систем передачі даних.²
- ФК16.*Здатність вирішувати спеціалізовані, проблемно-орієнтовані задачі апаратно-програмними засобами мобільних, вбудованих і розподілених комп'ютерних засобів і систем для реалізації проектів технологій Інтернету речей та кіберфізичних систем.³

ПРН - програмовані результати навчання за загальними та загально-професійними фаховими компетентностями

- ПРН1. Знати і розуміти наукові положення, що лежать в основі функціонування комп'ютерних засобів, систем та мереж.
- ПРН 2. Мати навички проведення експериментів, збирання даних та моделювання в комп'ютерних системах.
- ПРН3. Знати новітні технології в галузі комп'ютерної інженерії.
- ПРН 6. Вміти застосовувати знання для ідентифікації, формулювання і розв'язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей.
- ПРН12. Вміти ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди.
- ПРН15. Вміти виконувати експериментальні дослідження за професійною тематикою.
- ПРН16. Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення⁴

¹ фахові компетентності з переліку ФК1-ФК15 визначені державним Стандартом вищої освіти України для спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 19.11.2018 р.

² додаткова фахова компетентність для ОП Комп'ютерна інженерія

³ додаткова фахова компетентність для ОП Програмування мобільних і вбудованих комп'ютерних систем та засобів Інтернету речей

⁴ програмні результати навчання з переліку ФК1-ФК15 визначені державним Стандартом вищої освіти України для спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 19.11.2018 р.

ПРН16.* Вміти оцінювати результати обробки даних в інформаційно-вимірjuвальних системах і проводити пошук оптимальних рішень для їх покращення на основі застосування технології дискретної обробки інформаційних сигналів у комп'ютерній інженерії.⁵

ПРН16.* Вміти якісно і ефективно приймати рішення при застосуванні засобів Інтернету речей та кіберфізичних систем.⁶

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>OK18 Теорія інформації та кодування</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість				Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	4	4	120	3	30	15	-	15	60	-	іспит
Заочна	2	4	4	120	3	8	4	-	4	104	-	іспит

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1,0 ((30+15+15)/60);
для заочної форми навчання – 0,15 ((8+4+4)/104).

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Основи теорії інформації. Джерела інформаційних сигналів													
Тема 1. Інформація та інформаційні процеси.	10	2	0	0	0	8	10	0,5	0	0	0	0	9,5
Тема 2. Кількісні характеристики інформації.	15	2	2	2	0	9	15	0,5	0,5	0,5	0	0	13,5
Тема 3. Характеристики дискретних джерел інформації.	10	2	2	2	0	4	10	0,5	0,5	0,5	0	0	8,5
Тема 4. Характеристики неперервних джерел інформації	5	2	0	0	0	3	5	0,5	0	0	0	0	4,5
Разом за ЗМ1	40	8	4	4	0	24	40	2	1	1	0	0	36
Змістовий модуль 2. Методи кодування інформації													
Тема 5. Кодування в дискретних і неперервних каналах передачі інформації.	15	2	2	2	0	9	15	0,5	0,5	0,5	0	0	13,5

⁵ додаткові програмні результати навчання для ОП Комп'ютерна інженерія

⁶ додаткові програмні результати навчання для ОП Програмування мобільних і вбудованих комп'ютерних систем та засобів Інтернету речей

Тема 6. Кодування повідомлень.	15	4	2	2	0	7	15	1,5	0,5	0,5	0	12,5
Разом за ЗМ2	30	6	4	4	0	16	30	2	1	1	0	26
Змістовий модуль 3. Виявлення і виправлення помилок у кодових послідовностях. Методи ущільнення кодової інформації в системах передачі даних												
Тема 7. Коди, що виявляють помилки.	15	4	2	2	0	7	15	1	0,5	0,5	0	13
Тема 8. Коди, що виправляють помилки.	20	8	3	4	0	5	20	2	1	1	0	16
Тема 9. Ефективність кодування та передачі інформації	15	4	2	1	0	8	15	1	0,5	0,5	0	13
Разом за ЗМ3	50	16	7	7	0	20	50	4	2	2	0	42
Усього годин	120	30	15	15	0	60	120	8	4	4	0	104

5.3. Тематика практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Заняття 1. Математичні основи теорії інформації. 1. Оцінка міри інформації, необхідної для передачі повідомлень. 2. Розрахунок ентропії інформаційних систем з рівномірним розподілом імовірностей подій.	2
2.	Заняття 2. Кількісна оцінка інформації в системах з нерівномірним розподілом ймовірностей. 1. Використання міри Хартлі при вимірюванні інформації. 2. Розрахунок ентропії інформаційних систем з нерівномірним розподілом імовірностей подій. 3. Розрахунок інформаційної надлишковості повідомлень.	2
3.	Заняття 3. Методи побудови кодів і повідомлень. 1. Типи кодів. Операції над елементами поля. Операції над поліномами. 2. Двійково-десятькове кодування. Надлишковість кодів. Самодоповнення коду. Кодування Грея.	1
4.	Заняття 4. Оптимальне кодування повідомлень (стиск інформації). 1. Оптимальне кодування повідомлень за методом Шеннона-Фано. 2. Оптимальне кодування повідомлень за методом Хаффмена.	2
5.	Заняття 5. Основи завадостійкого кодування. 1. Визначення кодової відстані рівномірних кодів. 2. Розрахунок перевірної та корегуючої здатності завадостійких кодів.	2
6.	Заняття 6. Паритетні коди. 1. Паритетні методи кодування (кодування на парність/непарність), їх застосунки. 2. Використання лінійних блокових кодів для виявлення і виправлення помилок.	2
7.	Заняття 7. Коди Хеммінга. 1. Кодування повідомлень кодами Хеммінга. 2. Виявлення та усунення помилок в повідомленнях, представлених кодами Хеммінга.	2
8.	Заняття 8. Циклічні коди. 1. Формування циклічних кодів діленням поліномів. 2. Формування циклічних кодів множенням поліномів. 3. Виявлення та корегування помилок з використанням циклічних кодів.	2

	4. Формування циклічних кодів діленням поліномів. Оцінка достовірності прийняття повідомлень	
		<i>Усього годин</i> 15

5.4. Тематика лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	<u>Лабораторна робота №1.</u> Ентропія повідомлень та її властивості. Програмна модель для розрахунку ентропії повідомлень.	4
2.	<u>Лабораторна робота №2.</u> Комп'ютерний вибір кодових комбінацій. Програмна модель для вибору кодових комбінацій.	4
3.	<u>Лабораторна робота №3.</u> Мінімальна кодова відстань та вагова характеристика коду. Програмна модель для розрахунку мінімальної кодової відстані та ваги кодової послідовності.	4
4.	<u>Лабораторна робота №4.</u> Розрахунок коефіцієнтів невірних переходів. Програмна модель розрахунку коефіцієнта невірних переходів.	3
	<i>Усього годин</i>	15

Примітка. Методичні рекомендації та завдання до лабораторних робіт доступні на інтернет-ресурсах: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1270> ;
https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1cfTcGKT3pakSv7ay-L_88_NEea-1uOn8.

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Апаратні засоби формування циклічних кодів методом ділення поліномів.	6
2	Апаратні засоби формування циклічних кодів методом множення поліномів.	6
3	Апаратні засоби декодування циклічних кодів.	6
4	Кодування інформації в комп'ютері. Стиск інформації в комп'ютері.	6
5	Теорія передачі інформації як частина теорії інформації. Загальна модель передачі інформації.	6
6	Загальна характеристика сигналів. Математичні моделі детермінованих сигналів.	6
7	Математичні моделі випадкових сигналів.	6
8	Передача двійкових сигналів методом амплітудної модуляції (КІМ-АМ).	6
9	Передача двійкових сигналів методом частотної модуляції (КІМ-ЧМ).	6
10	Передача двійкових сигналів методом фазової модуляції (КІМ-ФМ).	6
	<i>Усього годин</i>	60

5.6. Тематика індивідуальних завдань

В даному курсі виконання індивідуальних завдань не передбачено.*

* ІНДЗ – може бути рекомендовано в окремих випадках для студентів, які успішно освоїли основний навчальний матеріал, з метою поглибленого вивчення чи удосконалення матеріалів певного змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри чи викладача. Методичні рекомендації та завдання до ІНДЗ доступні на інтернет-ресурсі :<https://moodle.chnu.edu.ua/mod/page/view.php?id=30429>

6. Форми і методи навчання

Форми навчання – це проблемні й оглядові лекції, лабораторні заняття, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки, інтерактивні заняття з навчанням одних студентів іншими, інтегровані заняття, проблемні заняття, відеолекції, відеозаняття і відеоконференції засобами Google Meet, Zoom, Cisco Webex, заняття з використанням системи електронного навчання Moodle.

Методи: проблемний виклад матеріалу, частково-пошукові та дослідницькі лабораторні практикуми, презентації, кейс-стаді, консультації і дискусії, робота в інтернет-класі: електронні лекції, практичні і лабораторні роботи, дистанційні консультації та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Підходи до навчання: використовуються студентоцентризований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи.

6.1. Реалізація навчального процесу

Здійснюється під час лекційних, лабораторних і практичних занять, самостійної позааудиторної роботи з використанням сучасних інформаційних технологій навчання, консультацій з викладачами.

Для **формувань умінь та навичок** застосовуються такі **методи навчання**:

- вербальні/словесні (*лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж*);
- наочні (*спостереження, ілюстрація, демонстрація*);
- практичні (*проведення експерименту, практики*);
- пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- репродуктивний (*виконання лабораторних завдань за зразком*);
- метод проблемного викладу матеріалу на лекційних заняттях.

6.2. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Лекції: Мультимедійний комплект в аудиторії 326.

Практичні і лабораторні роботи: Комп'ютери в комп'ютерному класі №302, №302А, 8 к. ЧНУ, кафедри КСМ з наступною конфігурацією:

- Motherboard Asus Prime H310M-A R2.0
- CPU Intel Pentium Gold G5400 (BX80684G5400) s1151 BOX
- SSD Apacer AS350 Panther 240GB 2.5" SATAIII TLC (AP240GAS350-1)
- Memory HyperX DDR4-2400 8192MB PC4-19200 Fury Black (HX424C15FB2/8)
- Case GameMax ET-207 400 Вт
- Keyboard Defender Element HB-520 PS/2 Black (45520)
- Mouse 2E MF107 USB Black (2E-MF107UB)
- Monitor 21.5" Philips.

Програмне забезпечення: ліцензійні пакети Windows 10, MS Office software 79P-05726 OfficeProPlus 2019 UKR OLP NL Acdmc Non-specific No Level (Word, Excel, Power Point, Access); та відкриті пакети Linux, Ubuntu чи спеціалізовані інші.

7. Система контролю та оцінювання

7.1. Засоби оцінювання і форми поточного і підсумкового контролю

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- завдання на лабораторному обладнанні;
- розв'язування задач на практичних заняттях.

Формами поточного контролю рівня знань є усна та/або письмова відповідь студента на практичному занятті чи при захисті виконаних лабораторних робіт, кількість отриманих балів при виконанні тестового завдання, а також письмова відповідь при написанні модульних контрольних робіт. Формами підсумкового контролю рівня знань є тест або усна (письмова) відповідь студента при здачі іспиту.

Захист студентом лабораторних робіт складається з двох етапів: підготовки звіту та короткої доповіді (3-5 хв.) за отриманими у виконаній роботі результатами. Студент повинен надати всі пояснення по суті роботи і відповіді на питання. Якщо в оформленні звіту (документації) будуть виявлені грубі порушення вимог (ЕСКД, ЕСПД, оформлення текстів технічних звітів), або виявиться, що реалізована програма/виріб принципово непрацездатні, робота оцінюється незадовільною оцінкою і повертається на доробку.

7.2. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

У залежності від характеру відповіді студента кількість балів за кожний вид діяльності може бути визначена за наступними критеріями:

К-ть балів	Критерії оцінки
Max	Студент дає вичерпну відповідь на поставлене запитання
0,8 · Max	Студент при відповіді на поставлене запитання припустився незначних неточностей, які не впливають на суть відповіді
0,6 · Max	Студент при відповіді на поставлене запитання припустився помилок, які виправляє за допомогою викладача; в середньому може дати правильні відповіді на 50% питань теми
0,4 · Max	Студент при відповіді на поставлене запитання припустився суттєвих помилок, які все ж таки виправляє за допомогою викладача; дає правильні відповіді на 30% питань теми
0,2 · Max	Студент за допомогою викладача фрагментарно відповідає на запитання, проте не в повній мірі володіє мінімальним рівнем знань з даного питання
0	Характер відповідей дає підставу стверджувати, що студент

	неправильно зрозумів суть питання чи не знав правильної відповіді, а тому відповідав, припускаючись грубих помилок.
--	---

Примітка: за Мах прийнято максимальну оцінку для даного виду діяльності; заокруглення проводиться до одиниць балу.

Шкала та критерії оцінювання: національна та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система, ECTS)

Оцінка за шкалою ЄКТС	Пояснення	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A	відмінно	90 – 100	відмінно
B	дуже добре	80-89	добре
C	добре	70-79	
D	задовільно	60-69	задовільно
E	достатньо	50-59	
FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання	35-49	незадовільно
F	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	1-34	

7.3. Розподіл максимально можливої кількості балів, які отримують студенти за виконання всіх видів навчальної діяльності

Змістовий модуль 1. Основи теорії інформації. Джерела інформаційних сигналів.

- T1. Інформація та інформаційні процеси (практичне заняття №1 – 3 бали).
- T2. Кількісні характеристики інформації (практичне заняття №2 – 3 бали).
- T3. Характеристики дискретних джерел інформації (виконання лабораторної роботи №1 – 5 балів).
- T4. Характеристики неперервних джерел інформації (контрольне тестування А – 5 балів).
- M1. Модульна контрольна (з практикуму) робота №1 – 4 балів.

Змістовий модуль 2. Методи кодування інформації.

- T5. Кодування в дискретних і неперервних каналах передачі інформації (виконання лабораторної роботи №2 – 5 балів; практичне заняття №3 – 3 бали).
- T6. Кодування повідомлень (виконання лабораторної роботи №3 – 5 балів; практичне заняття №4 – 3 бали).
- M2. Модульна контрольна (з практикуму) робота №2 – 4 бали.

Змістовий модуль 3. Виявлення і виправлення помилок у кодових послідовностях. Методи ущільнення кодової інформації в системах передачі даних.

- T7. Коди, що виявляють помилки (виконання лабораторної роботи №4 – 5 балів; практичні заняття №5 і №6 – 3 бали).
- T8. Коди, що виправляють помилки (контрольне тестування В – 5 балів).

Т9. Ефективність кодування та передачі інформації (практичні заняття №7 і №8 – 3 бали).

М3. Модульна контрольна (з практикуму) робота №3 – 4 бали.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Підсум- ковий контроль (іспит)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3					
T1	T2	T3	T4	M1	T5	T6	M2	T7	T8	T9	M3		
3	3	5	5	4	8	8	4	8	5	3	4	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів; M1, M2, M3 – модульні контрольні роботи

7.4. Умови зарахування результатів неформальної освіти

Студент, згідно Положення ЧНУ «Про неформальну освіту» може отримати додаткові бали, або бути звільненим від окремих видів роботи з окремих тем, якщо у нього наявні сертифікати про неформальну освіту з проблем, які вивчаються на дисципліні «Теорія інформації та кодування».

Також, як виконані види роботи з відповідних тем зараховуються студенту бали за наукові публікації у матеріалах науково-практичних конференцій та фахових чи апробаційних виданнях.

7.5. Політика дисципліни

Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Академічна доброчесність: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо). Пропущені лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.

8. Рекомендована література

8.1. Фахова (основна)

1. Подлевський Б., Рикалюк Р. Теорія інформації. Л: ЛНУ. – 2018. – 342 С.
2. Приходько С. І., Трубочанінова К. А., Батаєв О. П. Основи теорії інформації та кодування: Навч. посібник. – Харків: УкрДУЗТ, 2017. – 109 с., табл. 51.
3. Введення в теорію інформації : посібник / Укладачі : Курко А.М., Решетник В.Я. –

- Тернопіль : Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017 – 108 с.
4. Жураковський Ю. П., Полтораєк В. П. Теорія інформації та кодування: Підручник. – К.: Вища шк., 2001. – 255 с.
  5. Жураковський Ю. П., Гнілицький В. В. Теорія інформації та кодування в задачах: Навчальний посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – 230 с.

8.2. Допоміжна

1. Науменко М.І. Алгебраїчна теорія сигнально-кодових конструкцій: Монографія. / М.І. Науменко, Ю.В. Стасєв, О.О. Кузнецов, С.П. Євсєєв. – Х.: ХУПС, 2008. – 541 с.
2. Николайчук Я.М. Коды поля Галуа: теория та застосування./Монографія/ - Тернопіль: ТзОВ "Терно- граф", 2012. - 392 с.
3. Основи теорії інформації та кодування: лабораторний практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. І. Романюк, Г. Г. Власюк; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові данні (1 файл: 2,09 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 81 с.
4. R.S. Doran, M. Ismail, T.-Y. Lam, E. Lutwak, R. Spigler. The Theory of Information and Coding/ Second Edition. Cambridge University Press 2002.
5. Бойко В.Д., Василенко М.Д., Слатвінська В.М. Теорія інформації та кодування: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти кваліфікації бакалавр факультету кібербезпеки та інформаційних технологій). Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2020. 34 с.
6. Іващенко П.В. Основи теорії інформації: навч. посіб. / П.В. Іващенко – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2015. – 53 с.
7. Рябцев В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Теорія інформації та кодування» (для бакалаврів спеціальностей 121 Інженерія програмного забезпечення та 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології). – К. : МАУП, 2016. – 20 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1270> – система електронного навчання ЧНУ ім.Ю.Федьковича;
2. <https://sites.google.com/site/navcalnijsajtldlastudentivvnz/teoreticni-osnovi-informatiki/samostijna-robota/teoria-informacii> – відкритий інформаційний ресурс ЧНПУ ім. Т.Шевченка;
3. https://sites.google.com/site/navcalnijsajtldlastudentivvnz/teoreticni-osnovi-informatiki/lekcii-17-18/lekcija_3_toi – відкритий інформаційний ресурс ЧНПУ ім. Т.Шевченка;
4. https://uk.wikipedia.org/wiki/Теорія_інформації – інформаційний довідковий ресурс.
5. Теория информации и кодирования. Задачник. Учебное пособие [Електронний ресурс]. □ □Режим доступу: <https://www.yakaboo.ua/ua/teoriya-informacii-i-kodirovanie-zadachnik-uchebnoe-posobie.html>.
6. Теорія інформації і кодування: підручник». [Електронний ресурс]. □ □Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/ua/lib/40/category/730/view/1075 .
7. Введення в теорію інформації. [Електронний ресурс]. □ □Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/21919>.
8. Fundamentals in Information Theory and Coding. [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://www.springer.com/gp/book/9783642203466> .